

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Warszawa, dnia 3.07.2012

BON-I-0702-3-IKW/12

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 5.07.12.
nr 5840 podpis

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 4.07.12.
nr 3220 podpis

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W związku z oświadczeniem pana Senatora Jana Marii Jackowskiego złożonym na 12 posiedzeniu Senatu w dniu 24 maja 2012 roku przesłanym przy piśmie z dnia 30 maja br. znak: BPS/043-12-447/12, w sprawie zwiększenia liczby miejsc pracy dla niepełnosprawnych absolwentów uczelni wyższych, wyjaśniam że:

Lepsze przygotowanie absolwentów studiów wyższych, w tym absolwentów będących osobami niepełnosprawnymi, do potrzeb rynku pracy było jednym z podstawowych elementów przeprowadzonej reformy systemu szkolnictwa wyższego, która znalazła odzwierciedlenie w przyjętej dnia 18 marca 2011 r. przez Sejm RP ustawie o zmianie ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 84, poz. 455)*. Działania w tym zakresie są także obecnie priorytetem działalności Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, który wpisuje się w realizację celów i założeń dokumentu Unii Europejskiej *Europa 2020*.

Cechą zasadniczą wprowadzanych zmian jest próba przyjęcia nowej filozofii patrzenia na proces dydaktyczny i nowe podejście do studenta. Potrzebę tę uzasadnia umasowienie edukacji na poziomie wyższym – prawie pięciokrotny wzrost liczby studentów w latach 1991-2011, którzy przekraczają progi uczelni po otrzymaniu świadectwa dojrzałości. Podobne procesy zachodzą w wielu krajach Europy. Należy zaznaczyć, że zwiększenie aspiracji

edukacyjnych jest zjawiskiem pozytywnym i trzeba je wspierać. Wzrost liczby studentów, którzy są osobami niepełnosprawnymi jest również widoczny:

2004/2005 – 9 247 studentów

2005/2006 – 14 510 studentów

2006/2007 – 19 923 studentów

2007/2008 – 22 988 studentów

2008/2009 – 25 265 studentów

2009/2010 – 27 975 studentów

2010/2011 – 30 096 studentów

2011/2012 – 30 238 studentów

Towarzyszącą kwestią do wzrostu liczby studentów jest zapewnienie odpowiedniego poziomu jakości kształcenia, a w kontekście osób niepełnosprawnych dodatkowo zapewnienie odpowiednich warunków do studiowania. Dlatego obecnie jedną z kluczowych kwestii w edukacji na poziomie wyższym jest odpowiednie konstruowanie programów kształcenia, w tym dobór treści i metod kształcenia, oraz dopasowanie oferty programowej uczelni do potrzeb rynku pracy.

Poza kwestiami dot. toku studiów, reforma systemu szkolnictwa wyższego wprowadziła wiele zmian dotyczących kwestii studentów i doktorantów będących osobami niepełnosprawnymi. Do obowiązującego art. 13 ust. 1, który enumeratywnie wymienia zadania uczelni, dodano nowy pkt 9) o treści: *stwarzanie osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia i w badaniach naukowych*. Tym samym do zadań uczelni wprowadzono nowe, które jasno definiuje rolę uczelni w zakresie wspierania studentów i doktorantów niepełnosprawnych, zarówno w procesie kształcenia, jak i prowadzeniu badań naukowych.

Po art. 94 ust. 4 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, dodano nowy ust. 4a. Przepis umożliwi uczelniom niepublicznym otrzymywanie dotacji na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia. Tym samym proponuje się, aby także studenci i doktoranci uczelni niepublicznych zostali objęci wsparciem w aspekcie udziału w procesie kształcenia.

Zgodnie z art. 162 ww. ustawy, minister właściwy ds. szkolnictwa wyższego określił, w drodze rozporządzenia, warunki, jakim muszą odpowiadać postanowienia regulaminów studiów w uczelniach, z odniesieniem do realizacji (przez uczelnie) procesu dydaktycznego, z uwzględnieniem szczególnych potrzeb studentów, będących osobami niepełnosprawnymi.

Tym samym kwestia studentów, którzy są osobami niepełnosprawnymi, jest uwzględniona w przygotowywanych przez uczelnię regulaminach studiów.

Także sytuacja doktorantów będących osobami niepełnosprawnymi, jest elementem reformy systemu szkolnictwa wyższego. Do art. 199 ust. 1 dodano nowy pkt 4), który umożliwi doktorantom otrzymywanie stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych.

Dodatkową kwestią jest dopasowanie programów kształcenia w edukacji na poziomie wyższym do potrzeb rynku pracy. Kwestia ta dotyczy tym samym wszystkich studentów, tym samym ma wpływ także na pozycję absolwentów studiów wyższych na rynku pracy, którzy są osobami niepełnosprawnymi. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego podjęło szereg działań zmierzających do zdiagnozowania tego negatywnego zjawiska w polskim systemie szkolnictwa wyższego, a następnie przedsięwzięło działania nakierowane na ich eliminację.

Poziom wykształcenia ma istotny wpływ na pozycję osoby na rynku pracy. Z ostatnich analiz przeprowadzonych w ramach badania *Bilans Kapitału Ludzkiego 2010 – 2011* największy wzrost bezrobocia, bo o 4 punkty procentowe, odnotowano wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym. Najmniejszy natomiast wśród osób z wykształceniem wyższym – jedynie 1 punkt procentowy. Tym samym posiadanie wyższego wykształcenia zwiększa zdecydowanie szanse osoby na znalezienie pracy, a także skraca znacznie czas poszukiwania pracy.

Jednak obecnie już nie tylko sam fakt ukończenia studiów wyższych jest dla potencjalnych pracodawców najważniejszy. Ważne są przede wszystkim wiedza i umiejętności praktyczne, które absolwent posiada po ukończeniu studiów. Dlatego niezwykle istotne jest, aby program kształcenia był nie tylko dopasowany do potrzeb rynku pracy, ale sam proces dydaktyczny był prowadzony z jak największym udziałem otoczenia społeczno-gospodarczego, charakterystycznego dla przyszłego potencjalnego miejsca pracy.

Jedną z najistotniejszych zmian wprowadzonych w roku 2011 reformą szkolnictwa wyższego jest wdrożenie do systemu szkolnictwa wyższego *Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego*, czyli opisu kwalifikacji zdobywanych w polskim systemie szkolnictwa wyższego przez określenie efektów kształcenia – opisanych w kategorii wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, a nie jak było dotychczas przez określenie samego procesu kształcenia.

W obecnym systemie, który zacznie w pełni obowiązywać dla kierunków studiów, które rozpoczną się w roku akademickim 2012/2013, istotą kształcenia w uczelni będzie uzyskanie przez osobę uczącą się określonych efektów kształcenia, a nie jedynie przejście procesu kształcenia.

W obecnym stanie prawnym uczelnie, zgodnie z generalną zasadą autonomii, samodzielnie określają efekty kształcenia dla danego kierunku studiów opierając się na systemie Krajowych Ram Kwalifikacji, które zostały określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w *sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego* (Dz. U. Nr 253, poz. 1520).

Uczelnia, określając program kształcenia i opisując efekty kształcenia dla określonego kierunku studiów, zapewnia zgodność z Krajowymi Ramami Kwalifikacji. Natomiast przy ustalaniu programu studiów dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia powinna również uwzględnić w nim wymiar, zasady i formę odbywania praktyk, gdy program kształcenia takie praktyki przewiduje. Szczegółowe kwestie w tym zakresie zostały uregulowane w wydanym rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w *sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia* (Dz. U. Nr 253, poz. 1445).

Kluczowe jest także, że zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, które są przewidziane w programie studiów dla profilu praktycznego, odbywać się muszą w warunkach właściwych dla danego zakresu przyszłej działalności zawodowej i umożliwiają bezpośrednie wykonywanie odpowiednich czynności praktycznych przez studentów. Tym samym w trakcie realizacji programu kształcenia student zdobywać będzie szereg kompetencji, których zdobycie jest możliwe tylko w miejscu pracy, co wzmocni jego pozycję na rynku pracy. Dodatkowo zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym na kierunku o profilu praktycznym muszą być prowadzone przez osoby posiadające doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią oraz adekwatne do prowadzonych zajęć. Uczelnia zapewniać powinna także studentom właściwy tryb odbywania praktyk przewidzianych w programie kształcenia.

Ważnym instrumentem legislacyjnym w aspekcie dopasowania systemu kształcenia na poziomie wyższym do potrzeb gospodarki jest także stworzenie, przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, instytucji Rzecznika Praw Absolwenta. Zadaniem Rzecznika jest monitorowanie stopnia dopasowania programów studiów do potrzeb gospodarki, udział w procesie deregulacji zawodów, współdziałanie z Radą Główną Nauki i Szkolnictwa Wyższego w zakresie częściowej bądź całkowitej deregulacji zawodów, których wykonywanie jest uzależnione od posiadania wykształcenia wyższego. W tym celu Rzecznik Praw Absolwenta dokonywać będzie analizy sytuacji absolwentów na rynku pracy, a także badać stopień dostępu do określonych zawodów. Rzecznik będzie także zobowiązany do

przedstawienia wniosków z tych analiz Radzie i ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego.

Nowelizacja ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym* wprowadziła także nowy art. 13a. Wskazuje on, że uczelnia jest zobowiązana do monitorowania kariery zawodowej swoich absolwentów w celu dostosowania kierunków studiów i programów kształcenia do potrzeb rynku pracy. Monitoring taki powinien być przeprowadzony w szczególności po trzech i pięciu latach od dnia ukończenia studiów. Tym samym jest to kolejny instrument wprowadzony przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w celu zapewnienia lepszego dostosowywania programów kształcenia do rynku pracy.

Od 2008 roku Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego rozpoczęło także realizację rządowego programu tzw. kierunków zamawianych, które w zdecydowanej większości kończą się uzyskaniem przez absolwentów tytułu zawodowego inżyniera. Program ma między innymi na celu zwiększenie liczby studentów na kierunkach matematycznych, technicznych i przyrodniczych, a także podniesienie atrakcyjności kształcenia na tych kierunkach. Są to kierunki określone mianem strategicznych dla rozwoju polskiej gospodarki. Tworząc ten mechanizm po raz pierwszy zbadano w sposób kompleksowy i dogłębny realne potrzeby przedsiębiorców w zakresie umiejętności i wiedzy, jakie powinni posiadać zatrudniani przez nich absolwenci danego kierunku studiów, zanim jeszcze rozpoczęto kształcenie na tym kierunku zamawianym. Lista kierunków zamawianych określona została na podstawie badania prowadzonego wśród przedsiębiorców i w Wojewódzkich Urzędach Pracy.

Należy także pamiętać, że program kierunków zamawianych oznacza nie tylko dofinansowanie uczelni, ale także tworzenie mechanizmów bezpośredniego wsparcia dla studentów. Najlepsi studenci mogą otrzymać nawet 1000 zł stypendium miesięcznie, natomiast uczelnie otrzymane środki przeznaczyć mogą na tworzenie specjalnych programów stypendialnych oraz programów wyrównawczych adresowanych do studentów pierwszego roku, dzięki którym są oni w stanie sprostać wymaganiom dydaktycznym uczelni. Program przewiduje też realizację praktyk i staży zawodowych.

Dotychczasowy przegląd realizacji programu kierunków zamawianych pozwala na optymistyczne stwierdzenie, iż zwiększa się liczba absolwentów na najbardziej pożądanym z punktu widzenia rynku pracy kierunkach. Realizacja programu tzw. kierunków zamawianych posłużyła także między innymi do zmiany proporcji pomiędzy liczbą studentów szeroko rozumianych kierunków humanistycznych i społecznych, a kierunków technicznych, matematycznych i przyrodniczych, na korzyść kierunków zamawianych. Zgodnie

z informacją o wynikach rekrutacji na studia na rok akademicki 2011/2012 w uczelniach nadzorowanych przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz w uczelniach niepublicznych najpopularniejszym kierunkiem studiów na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia i jednolitych studiach magisterskich okazało się *Budownictwo* (według ogólnej liczby zgłoszeń kandydatów), które znajduje się na liście kierunków zamawianych. Kierunek studiów *Budownictwo* odnotował tym samym w ciągu ostatnich lat awans z 11 na 1 miejsce. Wśród 20 najchętniej wybieranych przez kandydatów kierunków studiów, w roku akademickim 2011/2012, jest aż siedem z listy kierunków zamawianych, poza *Budownictwem* to: *Informatyka, Inżynieria środowiska, Mechanika i budowa maszyn, Automatyka i robotyka, Biotechnologia, Ochrona środowiska.*

Absolwenci zamawianych kierunków studiów zyskują jednocześnie lepsze szanse na rynku pracy. Przekazane przez uczelnie informacje potwierdzają, że program kierunków zamawianych przynosi efekty związane z podniesieniem atrakcyjności absolwentów na rynku pracy, czy ich zatrudnialności. Program kształcenia jest bowiem bogatszy o szereg szkoleń i kursów bardzo dobrze ocenianych przez potencjalnych pracodawców, a często realizowanych z ich udziałem. Wstępna analiza wykazuje także, że bardzo często absolwenci tych kierunków znajdują zatrudnienie u pracodawców współpracujących z uczelnią na etapie realizacji projektu albo też kontynuują kształcenie na studiach drugiego stopnia. Należy zatem podkreślić, że program przynosi efekty w zakresie poprawy efektów kształcenia, podniesienia jakości programów kształcenia oraz zwiększenia szans absolwentów na rynku pracy.

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego podejmuje również szereg działań mających na celu mobilizację uczelni w zakresie dostosowywania programów kształcenia do potrzeb rynku pracy. W czerwcu 2012 r. planuje się ogłoszenie konkursu na dofinansowanie podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni lub uczelni nieposiadających podstawowych jednostek organizacyjnych w zakresie wdrażania systemów poprawy jakości kształcenia oraz Krajowych Ram Kwalifikacji. Kryteriami oceny wniosków mają być między innymi metody weryfikacji dostosowania efektów kształcenia na wskazanym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia do potrzeb rynku pracy, procedura wdrażania do programu kształcenia zmian wynikających z weryfikacji dostosowania efektów kształcenia do potrzeb rynku pracy, czy formy i zasady współpracy z podmiotami społeczno-gospodarczymi przy tworzeniu programu kształcenia. W konkursie preferowane będą także kierunki o profilu praktycznym. Tym samym premiowane będą jednostki, które wdrażają system poprawy jakości kształcenia przy ścisłej współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, co

finalnie przełożyć się ma na wzmocnienie szans absolwentów studiów wyższych na znalezienie odpowiadających ich aspiracjom miejsc pracy.

Warto podkreślić, że jednym z celów obecnej działalności Ministerstwa jest między innymi poprawa jakości edukacji i zbliżenie programów kształcenia do potrzeb i oczekiwań rynkowych. Z tym zamiarem podjęta została decyzja o zwołaniu na dzień 17 maja 2012 r. tzw. okrągłego stołu pracodawców i rektorów uczelni. Spotkanie miało na celu przedyskutowanie kwestii dot. lepszego dopasowania procesu kształcenia do potrzeb rynku pracy. Ponad 80 uczestników debaty (rektorzy-elekci największych uczelni oraz szefowie i menedżerowie przedsiębiorstw) rozmawiało o współpracy na rzecz jak najlepszego przygotowania absolwentów do współczesnych wyzwań nowoczesnego rynku pracy.

Symboliczny okrągły stół zakończył się przyjęciem wspólnej deklaracji pod hasłem *Gospodarka dla uczelni, uczelnie dla gospodarki*. Podkreślono między innymi, iż wiedza we współczesnym świecie rozwija się także poza ośrodkami akademickimi i tylko współpraca nauki z gospodarką może zapewnić studentom dostęp do jej najnowszych osiągnięć, a także zwiększać szanse na znalezienie odpowiedniego miejsca pracy. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego będzie kontynuować działania na rzecz zbliżania obu sektorów, zarówno na podstawie już przyjętych przepisów prawa w reformie szkolnictwa wyższego, jak i nowych inicjatyw.

Należy podkreślić, iż w celu łagodzenia skutków, jakie niesie ze sobą m.in. niedopasowanie wykształcenia ludzi młodych do potrzeb rynku pracy, w miarę posiadanych środków Funduszu Pracy, podejmowane są działania aktywizujące na rzecz młodych bezrobotnych.

W 2011 r. aktywnymi programami objęto 104,8 tys. młodych bezrobotnych, co stanowiło 32,4% wszystkich bezrobotnych zaktywizowanych w tym okresie. Niestety w porównaniu do 2010 r. liczba młodych osób objętych aktywnymi programami zmniejszyła się o 64,4% , a to przede wszystkim za sprawą zdecydowanego spadku liczby osób aktywizowanych w ramach staży, co z kolei wynikało z ograniczenia środków jakimi dysponowały urzędy na aktywizację. Warto dodać, że wśród uczestników staży młodzi ludzie do 25 roku życia stanowili 57,5%, a wśród uczestników przygotowania zawodowego dorosłych 43,8%. Niestety w 2012 r. staże podjęło tylko 62,8 tys. młodych bezrobotnych (wobec 109,1 tys. w 2010 r.).

Bezrobotna młodzież, w tym bezrobotni absolwenci, zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.) należą do grupy osób „będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy”. W związku z powyższym, bezrobotnym tym w okresie do 6 miesięcy od dnia rejestracji powiatowy urząd pracy powinien przedstawić propozycję zatrudnienia lub

propozycję udziału w aktywnym programie rynku pracy w celu zwiększenia szans na zatrudnienie. Młodzież, podobnie jak inni bezrobotni, ma prawo skorzystać z udzielanej przez urzędy pracy podstawowej pomocy, tzw. usług rynku pracy. Są to: pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy oraz usługi szkoleniowe. Dodatkowo, osoby do 25 roku życia z tytułu posiadania statusu „osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy” mogą skorzystać z szeregu tzw. instrumentów rynku pracy, jak: prace interwencyjne, dotacje na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, prace na zasadach dotyczących robót publicznych, prace społecznie użyteczne itd.

W przypadku absolwentów, w tym absolwentów szkół wyższych szczególnie istotne są te usługi i instrumenty rynku pracy, które umożliwią im zdobycie doświadczenia zawodowego oraz pogłębienia kwalifikacji zawodowych, tj. staże u pracodawców i usługi szkoleniowe obejmujące możliwość odbycia bezpłatnego szkolenia, sfinansowanie kosztów studiów podyplomowych lub kosztów egzaminów i licencji oraz możliwość uzyskania nieoprocentowanej pożyczki szkoleniowej.

Ustawa o promocji zatrudnienia (...) stwarza możliwość organizacji dwukrotnie dłuższych staży dla młodzieży w porównaniu z osobami dorosłymi. Starosta może skierować do odbycia stażu na okres do 12 miesięcy osoby bezrobotne do 25 roku życia oraz osoby bezrobotne, które w okresie 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie poświadczającym ukończenie szkoły wyższej nie ukończyły 27 roku życia. Pozostałym osobom będącym w szczególnej sytuacji na rynku pracy starosta może zaoferować staż nie przekraczający 6 miesięcy. Celem stażu jest aktywizacja zawodowa tych osób poprzez wykonywanie zadań na stanowisku pracy bez nawiązywania stosunku pracy z pracodawcą. Staż u pracodawcy umożliwia absolwentom wchodzącym na rynek pracy zdobycie doświadczenia zawodowego, co stanowi ważny atut w kontaktach z pracodawcami. Około 50 % osób odbywających staż znajduje zatrudnienie w okresie do 3 miesięcy po zakończeniu programu, często u tego samego pracodawcy, u którego realizowały program stażu. Bezrobotnym w okresie odbywania stażu przysługuje stypendium w wysokości 120% kwoty zasiłku dla bezrobotnych, wypłacane przez starostę.

Wprowadzona w 2009 r. nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku umożliwiła realizację nowej polityki rynku pracy ukierunkowanej na stymulowanie rozwoju zasobów ludzkich, w tym rozwoju zawodowego młodych ludzi. Rozszerzono dostępność usług szkoleniowych dla nowych grup klientów urzędów pracy, a także znacząco zwiększono pomoc

finansową na podnoszenie kwalifikacji. Obecnie oferta urzędu pracy w zakresie usług szkoleniowych, z których najczęściej korzystają młodzi ludzie, obejmuje:

- 1) skierowanie na szkolenie do instytucji szkoleniowej, opłacenie kosztów szkolenia i wypłacanie stypendiów uczestnikom szkoleń; w przypadku skierowania na szkolenie w tzw. trybie indywidualnym (ze wskazania bezrobotnego) możliwe jest sfinansowanie kosztów szkolenia do wysokości 300% przeciętnego wynagrodzenia;
- 2) udzielenie pożyczki na sfinansowanie kosztów szkolenia - do wysokości 400% przeciętnego wynagrodzenia);
- 3) sfinansowanie kosztów egzaminów oraz kosztów uzyskania licencji - do wysokości 300% przeciętnego wynagrodzenia;
- 4) sfinansowanie kosztów studiów podyplomowych, do wysokości 300% przeciętnego wynagrodzenia, oraz - po nowelizacji - wypłacanie stypendiów uczestnikom tych studiów.

Uczestnikowi szkolenia skierowanemu przez urząd pracy przysługuje stypendium szkoleniowe, które wynosi 120% kwoty zasiłku dla bezrobotnych miesięcznie, pod warunkiem, że liczba godzin szkolenia wynosi nie mniej niż 150 godzin miesięcznie; w przypadku niższego wymiaru godzin szkolenia wysokość stypendium ustalana jest proporcjonalnie. W przypadku podjęcia zatrudnienia przez uczestnika szkolenia, do końca programu szkolenia przysługuje stypendium w wysokości 20% zasiłku.

Bezrobotnemu, któremu urząd pracy sfinansuje studia podyplomowe, przysługuje stypendium w wysokości 20% zasiłku, które przysługuje do końca realizacji programu studiów, nawet gdy uczestnik podejmie zatrudnienie w trakcie ich trwania. Instrument ten daje szansę uzyskania poszukiwanych na rynku pracy kwalifikacji tym osobom, które ukończyły mało popularne wśród pracodawców kierunki studiów.

Należy przy tym wskazać, iż w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy istnieją przepisy dotyczące programów specjalnych, które umożliwiają rozwijanie inicjatyw lokalnych, w sposób uwzględniający specyfikę i uwarunkowania lokalnych rynków pracy. Działania te mogą być realizowane przez starostę samodzielnie lub we współpracy z innymi organami, organizacjami i podmiotami zajmującymi się problematyką rynku pracy.

Specyfiką wprowadzonego rozwiązania jest możliwość łączenia ustawowych usług i instrumentów rynku pracy ze specyficznymi rozwiązaniami dostosowanymi do indywidualnych potrzeb uczestników programu oraz możliwość obejmowania każdego uczestnika programu kilkoma formami aktywizacji zawodowej przy równoczesnym wspieraniu całokształtu działań „specyficznymi elementami wspierającymi zatrudnienie” w sytuacji, kiedy proces aktywizacji i doprowadzenia bezrobotnego do zatrudnienia wymaga niestandardowych rozwiązań.

Warto wspomnieć, iż programy specjalne mogą nie tylko być finansowane ze środków Funduszu Pracy, które są starostom przekazywane algorytmem na realizację aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu, ale także – na podstawie wniosku skierowanego do MPiPS, mogą być wsparte środkami rezerwy Funduszu Pracy.

W nawiązaniu do powyższego informuję, iż w roku 2012 Minister Pracy i Polityki Społecznej wdrożył realizację programów specjalnych, dedykowanych m.in. osobom z grupy wiekowej do 30 roku życia, finansowanych/dofinansowanych z rezerwy Funduszu Pracy. Wsparcie Ministra Pracy i Polityki Społecznej na realizację programów specjalnych dla osób do 30 roku życia – w łącznej kwocie 67 milionów złotych, otrzymało 150 powiatowych urzędów pracy.

Informuję także, iż trudna sytuacja młodzieży na rynku pracy była impulsem do zainicjowania w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Programu działań na rzecz zmniejszenia bezrobocia młodzieży pn. „Młodzi na rynku pracy”. Program jest pakietem działań, podejmowanych wspólnie z partnerami rynku pracy, w celu szeroko zakrojonego wsparcia osób młodych w wejściu na rynek pracy. Działania te są uzupełnieniem standardowych usług oferowanych bezrobotnym i poszukującym pracy przez urzędy pracy.

Warto wspomnieć, że w Programie zaproponowane zostały między innymi rozwiązania, które umożliwią osobom młodym bezpośrednio dotarcie do zatrudnienia poprzez udział we wspomnianych już powyżej programach specjalnych, realizowanych przez powiatowe urzędy pracy.

Zaplanowano również, że w ramach Programu osoby młode będą mogły wziąć udział w projekcie pilotażowym pn. „Twoja kariera – Twój wybór”, którego zadaniem będzie przetestowanie wzorcowego schematu pracy z osobami bezrobotnymi do 30 roku życia oraz wdrożenie innowacyjnych narzędzi, służących zwiększeniu aktywności, samodzielności i mobilności osób młodych.

Zgodnie z założeniami pilotażem objętych zostanie 3040 osób, zarejestrowanych w 23 powiatowych urzędach pracy. Na jego realizację Minister Pracy i Polityki Społecznej zabezpieczył łącznie 40 mln zł (po 20 mln zł w 2012 i 2013 roku).

Pilotaż zawiera także propozycje rozwiązań, przewidujących m.in. zachęty dla pracodawców, wyrażających gotowość zatrudnienia osób młodych.

W tym przypadku są to:

1. Bon stażowy dla osób w wieku 30 lat i mniej, który zawiera przyrzeczenie ze strony starosty przyznania stypendium stażowego, jeśli bezrobotny wyszuka pracodawcę

chętnego do zorganizowania stażu, który zarazem zobowiąże się do zatrudnienia¹ go przez okres co najmniej kolejnych 6 miesięcy po zakończeniu stażu. Długość trwania stażu przewidziana jest na 6 miesięcy i połączona z zatrudnieniem po stażu przez kolejne 6 miesięcy. Środki w ramach bonu stażowego przeznacza się m.in. na sfinansowanie wypłaty stypendium, o którym mowa w art. 53 ust. 6 ustawy o promocji zatrudnienia, przez okres 6 miesięcy oraz jednorazowej premii dla pracodawcy w wysokości 1 500 zł po 6-ciu miesiącach zatrudnienia młodego człowieka po stażu.

2. Bon dla pracodawcy za zatrudnienie absolwenta szkoły wyższej, który ma spowodować zwiększenie szansy na podjęcie pierwszego zatrudnienia przez absolwenta szkoły wyższej. W celu zwiększenia motywacji do zatrudnienia absolwenta szkoły wyższej, starosta zawiera z pracodawcą umowę, w wyniku której dokonanywana będzie refundacja poniesionych przez pracodawcę kosztów wynagrodzenia wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne zatrudnionego absolwenta szkoły wyższej w wysokości zasiłku, o której mowa w art. 72 ust.1 pkt 1 ustawy o promocji zatrudnienia. Pracodawca, na podstawie umowy zawartej ze starostą, przez okres do 12 miesięcy otrzyma comiesięczną refundację poniesionych kosztów na wynagrodzenia wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne zatrudnionego absolwenta pod warunkiem, że zatrudni on tego absolwenta przez co najmniej 18 miesięcy.

Wszystkimi opisanymi powyżej działaniami aktywizacyjnymi mogą zostać objęte osoby młode, również niepełnosprawne.

Z wyrazami szacunku

z up.
MINISTER
Jarosław Duda
SEKRETARZ STANU

¹ Zatrudnienie na podstawie umowy o pracę, za wykonywanie, której osoba osiąga miesięczne wynagrodzenie brutto, w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia.